

Schilderen als overlevingsstrategie

Ivonne Bouwens maakt kunst om te begrijpen wat ze heeft meegemaakt – en wie ze daardoor is geworden. In haar atelier is het canvas geen passief oppervlak, maar een slagveld, een biechtstoel en een speeltuin tegelijk.

Vooraan op vonvon.nl fungeert één enkele zin als kompas: *"The only way out of something is all the way through it."* Hoewel Maya Angelou de auteur is, had het citaat Ivonne Bouwens op het lijf geschreven kunnen zijn. Dat is namelijk precies wat haar werk doet: het gaat er dwars doorheen. Onverdond en zonder afsnijroutes.

Bouwens werd geboren in 1963 in Amsterdam, de stad waar ze nog altijd woont en werkt. Ze is geen kunstenaar die je zult vinden in de gepolijste gangen van institutionele salons, noch iemand die haar werk omringt met academische distantie. Ze schildert omdat ze niet anders kan; het is voor haar de enige eerlijke manier om te communiceren – eerst met zichzelf, en vervolgens met de buitenwereld.

"Kunst is voor mij een manier geworden om cruciale thema's in mijn leven aan te spreken en, waar mogelijk, zelfs te transformeren."

Bouwens omschrijft haar praktijk als meditatief, maar dat woord dekt de lading slechts deels. Waar meditatie vaak impliceert dat men tot rust komt, roept haar werk juist actieve weerstand op: het is het bewust voelen en weloverwogen terugkeren naar datgene wat pijn deed of nog steeds schuurt. Tijdens het schilderen staat ze emoties en fysieke sensaties toe om naar de oppervlakte te komen, waardoor ze deze onder haar eigen voorwaarden herbeleeft.

De discipline van het spel

Wat Bouwens onderscheidt van veel andere expressionisten, is haar bewuste relatie met het creatieve proces. Ze werkt vanuit een staat die ze "spelen" noemt – maar in haar handen is spel allesbehalve vrijblijvend. Spelen betekent creëren zonder oordeel en jezelf volledig overgeven aan wat er op het canvas wil ontstaan. Het is een paradoxale discipline: jezelf dwingen om niets af te dwingen.

Wanneer een werk te zwaar of te gekunsteld aanvoelt, neemt ze afstand. Ze stelt zichzelf de vraag: "Ben ik nog aan het

spelen?" Luidt het antwoord 'nee', dan schildert ze eroverheen of schuurt ze de lagen weg om opnieuw te beginnen. Dat vergt moed; de bereidheid om uren aan arbeid uit te wissen in dienst van een oprechtheid die op dat moment nog niet tastbaar is.

"Falen is geen eindbestemming," is een overtuiging waar Bouwens zichzelf regelmatig aan herinnert. Als iets niet goed is, is het simpelweg nog niet af. Wat klinkt als een artistiek principe, is in feite een levensfilosofie.

Die staat van *flow* – het volledig opgaan in het werk, een ervaring die grenst aan het transcendent – is voor haar het hoogst haalbare in de kunst. Het gaat niet om het voltooide object of de externe erkenning, maar om de *flow* zelf. Dit is enkel mogelijk wanneer de interne criticus, de stem die constant oordeelt, het zwijgen wordt opgelegd.

Abstractie en de belichaming van ervaring

Haar oeuvre balanceert op de grens tussen abstractie en figuratie. Soms zijn de werken volledig abstract, maar vaker bevindt het beeld zich in een overgangsgebied: een zone waarin vormen nog geen definitieve naam hebben, maar er wel naar neigen. Deze tussenruimte is essentieel; het is de ruimte van het onuitgesprokene, van de ervaring die haar woorden nog zoekt.

De complexiteit van haar thema's is fysiek zichtbaar in haar techniek. Door laag over laag te werken, verdwijnt eerder werk soms volledig onder de nieuwe verfstreken. Bouwens gebruikt haar oude creaties vaak als fundament. Niets is bedoeld om statisch te blijven – net als haar emoties. Deze begraven lagen geven diepte aan de uiteindelijke compositie: de sporen van eerdere versies zijn onzichtbaar aanwezig, maar vormen de ziel van het werk.

"Net als een feniks bouw ik mezelf graag steeds opnieuw op, op de restanten van de vorige versie."

De feniks is voor haar meer dan een metafoor; het is een werkwijze. Verouderd werk wordt de letterlijke voedingsbodem voor het nieuwe. Het verleden wordt niet uitgewist, maar geïntegreerd en getransformeerd van ballast naar fundament.

Series en installaties

Bouwens werkt thematisch. Wanneer een onderwerp te gelaagd is voor één enkel canvas, laat ze series ontstaan die gezamenlijk het emotionele gewicht dragen. Zo bouwt ze aan een oeuvre dat fungeert als een visueel, thematisch dagboek.

Een selectie uit haar portfolio:

- *Wired & Wired Too – Self-Love series*
- *To Expand, To Release*
- *Scorpio's Embrace (je m'embrasse)*
- *Unalterable Shift*
- *[I] Respect my Boundaries*
- *Echoes of Scattered Light*
- *'Fragile – thank you for your matronage'*

Naast schilderijen creëert Bouwens installaties. *In Pain. Look at me!* (gemaakt voor MK24 in 2023) was een indrukwekkende ruimtelijke ervaring van gips, kaasdoek, kippengaas, acryl, geluid en licht. Hoewel het werk inmiddels is ontmanteld, leeft het voort in beeldmateriaal. De titel is een manifest: dit is kunst die de confrontatie niet schuwt en pijn een stem geeft.

Exposities

Ivonne Bouwens is een vaste waarde in de Amsterdamse kunstscene. Na presentaties bij MK24 en het NDSM Fuse festival, exposeert ze in april 2026 bij Galerie du Nord in Amsterdam. De tentoonstelling draagt de titel *Lagen / Layers*, een naam die naadloos aansluit bij haar werkwijze: lagen als methode én als metafoor voor het leven.

In een kunstwereld die soms neigt naar conceptuele kilte of esthetische vluchtigheid, herinnert het werk van Bouwens ons eraan wat kunst in de kern kan zijn: een manier om te overleven en jezelf, laag voor laag, opnieuw uit te vinden.

Ivonne Bouwens is te vinden op vonvon.nl. Haar expositie 'Lagen / Layers' is in april 2026 te bezoeken bij Galerie du Nord, Amsterdam.